

Com acompanyam els alumnes a resoldre de manera respectuosa un conflicte?

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats

Competència específica 1 a desenvolupar (1)

2. Reconèixer, manifestar i regular progressivament les seves emocions expressant necessitats i sentiments per aconseguir benestar emocional i seguretat afectiva.

Criteris d'avaluació

- 2.1. Expressar emocions i sentiments, desenvolupant de manera progressiva consciència emocional i estratègies de regulació emocional.
- 2.2. Relacionar-se amb les altres persones acceptant i mostrant afecte de manera lliure, segura, respectuosa i allunyada

d'estereotips.

Competència específica 2 a desenvolupar (1)

4. Establir interaccions socials en condicions d'igualtat, valorant la importància de l'amistat, el respecte i l'empatia, per construir la seva pròpia identitat basada en valors democràtics i de respecte als drets humans.

Criteris d'avaluació

- 4.1. Establir vincles i relacions d'afecció saludables, demostrant actituds d'afecte i empatia cap a les altres persones, tot respectant els distints ritmes individuals.
- 4.3. Iniciar-se en la resolució de conflictes amb els seus iguals amb la mediació de la persona adulta, experimentant els beneficis d'arribar a acords.

Competència específica 3 a desenvolupar (2)

3. Produir missatges de manera

eficaç, personal i creativa utilitzant diferents llenguatges, descobrint els codis de cadascun d'ells i explorant les seves possibilitats expressives per respondre a diferents necessitats comunicatives.

Criteris d'avaluació

3.1. Utilitzar el llenguatge oral per expressar i compartir necessitats, sentiments, desitjos, emocions, vivències; com a regulador d'accions, tot interactuant en diferents situacions i contextos.

Sabers bàsics

- Descobriments i reconeixement de la pròpia imatge i la de les persones del seu entorn.
- Identificació i respecte de les diferències.
- Estratègies per identificar, resoldre i evitar situacions de risc o perill.
- Identificació progressiva de les

causes i les conseqüències de les emocions bàsiques.

- Acceptació i control progressiu de les emocions i manifestacions pròpies més cridaneres.
- Aproximació a estratègies per aconseguir seguretat afectiva: cerca d'ajuda, demanda de contacte afectiu.
- Relacions afectuoses i respectuoses.
- Hàbits i regulació del comportament en funció de les necessitats dels altres: escolta, espera, cura i ajuda.
- Estratègies elementals per a la gestió de conflictes.
- Els objectes d'ús compartit com a mediadors en els primers contextos d'interacció.
- Estratègies que faciliten els intercanvis en situacions comunicatives que potencien el respecte i la igualtat: contacte visual amb l'interlocutor, escolta atenta, el torn de paraula i l'alternança.

EDUCACIÓ INFANTIL 1r, 2n i 3r curs. Creixement en harmonia (1), Comunicació i representació de la realitat (2)



-Expressió de necessitats, vivències i emocions.

Context o contextos

Escolar i familiar

Dinàmiques de presa de consciència

El conflicte és un fet natural existent i necessari, que ajuda a conèixer i canalitzar les emocions, a aprendre a conviure de manera pacífica i a enfortir els vincles afectius. S'ha de veure com quelcom positiu i com una oportunitat d'aprenentatge, sempre i quan sapiguem com hem d'intervenir per ajudar els infants implicats. En el dia a dia a les aules poden sorgir diferents tipus de conflictes que es fan visibles a través de:

- Agressivitat: semperes, cops, mossegades
- Rebequeries
- Inhibició-submissió...

Tots els conflictes que sorgeixen tenen un motiu i poden ser fruit

de:

- Dificultats en el maneig del desig i la frustració
 - Desconeixement dels codis comunicatius i de les normes
 - Immaduresa motriu
 - Estats ocasionals d'estrés, ansietat, o malestar afectiu
 - Desequilibris metabòlics (fam, son, cansament, higiene)
 - La incapacitat de posar-se al lloc de l'altre
 - Desenvolupament d'idees diferents de les dels adults
 - Necessitat de conèixer els límits
 - El propi temperament
 - Necessitat d'atenció...
- S'ha de tenir present que tant el tipus de conflicte com la seva intervenció variarà segons el grup per les característiques evolutives intrínseques de l'edat. És imprescindible analitzar cada cas, per poder comprendre l'origen i així acompanyar, contenir i revertir la dinàmica de manera adequada.

Instruccions i materials

Per la naturalesa d'aquesta SA, no

- es farà referència a materials concrets sino a contextos que facilitin espais de benestar i l'aprenentatge d'estratègies per la resolució de conflictes.
- Si cuidam l'ambient i planificam bé l'entorn podem ajudar a anticipar conflictes i a gestionar-los de manera positiva a través de:
- Espais que permetin diferents tipus d'agrupament.
 - Espais exteriors amb propostes pensades i acompanyades.
 - Zones que preveuen la necessitat de moviment lliure i descàrrega motriu.
 - Materials poc estructurats que fomentin la creativitat i la cooperació.
 - Propostes simbòliques per a les dinàmiques de rols i de joc compartit.
 - Objectes per a la descàrrega de tensions com coixins, mossegadors
 - Espai de la calma amb materials per a massatges, aromes per a l'aula...
 - Sempre que sigui possible, aprofitar els recursos humans per oferir agrupaments on es puguin

acompanyar aquestes manifestacions de manera personalitzada.

Descripció i planificació de la tasca o tasques. Tipus i característiques de les produccions

Crear una base afectiva segura infant-adult i infant-grup és bàsic per a poder arribar a la resolució de qualsevol conflicte.

Com a punt de partida, l'adult es mostrarà disponible, atent i coneixedor dels seus alumnes i farà propostes per a prevenir els conflictes o que ajudin a resoldre'ls com:

- Dinàmiques de plaer corporal compartit, massatges, balanceig, pentinar-se...
- Posar paraules a les emocions
- Jocs motrius d'imitació com botar o córrer junts
- Tallers i desdoblaments en petit grups de joc
- Cura de la quotidianitat amb rutines i rituals tranquils on els infants puguin anticipar i participar
- Rotllanes, de duració prudent,

EDUCACIÓ INFANTIL 1r, 2n i 3r curs. Creixement en harmonia (1), Comunicació i representació de la realitat (2)



com espai de conversa en grup i assemblees

- Els contes, les imatges, les cançons, per enfortir els vincles
- Dinàmiques per afavorir la calma, com el ioga i la consciència plena (mindfulness)
- Picar de peus, fer mamballetes, la respiració conscient, cantar i gestualitzar, fer silencis
- La consciència corporal fent aturades durant l'acció
- L'alternança d'estones d'explosió-implosió, quietud-activitat, interior-exterior
- La psicomotricitat com a marc adequat per permetre que l'agressió es manifesti redirigida a materials i a objectes possibilitant la descàrrega de tensions
- Proposar accions d'ajuda als altres, fer petits encàrrecs, assumir petites responsabilitats, el treball cooperatiu...
- Recordar el que s'ha viscut per contribuir a l'ordre del grup.
- Espais i ritmes ordenats i harmònics amb propostes interessants a través de materials diversificats, rics en possibilitats i estètics que

afavoreixin la concentració.

Procediments de retroacció, revisió i supervisió

L'adult, segons el tipus de conflicte, intervindrà de manera més o menys directa, ja que la seguretat física i emocional dels infants és prioritari, però el saber esperar permetent que els infants resolguin per ells mateixos sense posicionar-se també és molt necessari ja que ells així tenen l'oportunitat de iniciar-se en la gestió dels conflictes cercant estratègies per a la seva resolució. Posar normes i límits, clars i senzills és també una mesura essencial per a la gestió dels conflictes de manera general

Algunes exemples d'intervencions concretes:

Davant la dificultat de compartir l'atenció de l'adult: Aquest s'ha de mostrar disponible amb el cos, ja que les postures obertes permeten l'atenció de diversos infants al mateix moment. Una vegada l'infant ha rebut l'afecte

que necessita, se li poden proposar jocs o materials que l'engresquin per tal que la dependència envers l'adult vagi minvant. Si no és possible arribar al contacte físic les paraules i la mirada ajuden a que l'infant es senti acompanyat. Davant la possessió d'un objecte: L'educació, durant la primera infància, ha de tenir en compte els diferents esglaons del desenvolupament del cervell en l'infant. Els tres primers anys de vida, el cervell passa del domini de la part més primitiva, a l'emocional, i és cap als tres anys que es va desplegant la part racional del mateix. Entendre el funcionament del cervell a aquestes edats ajuda a no esperar actituds o conductes per a les que sovint no estan preparats, com compartir un objecte. En aquests casos es pot convidar a compartir, sempre que es respecti la voluntat de no fer-ho i es pugui posar paraules a com es senten els dos infants, tot cercant una possible solució per al qui no aconsegueix l'objecte.

Quant a l'agressivitat: La mirada perifèrica de l'adult ajuda a anticipar les accions violentes. Quan un infant està a punt d'agredir a un altre posar-se enmig com a barrera física pot impedir que es realitzi l'acció, però sobre tot indagar en les orígens de la necessitat de pegar, mossegar... permetrà fer una intervenció realment ajustada, ja que sempre hi ha un motiu al darrere. Les normes i límits que estableixen com a base no fer mal (a un mateix, als altres o al context) poden ajudar a contenir l'agressivitat. Convidar a reparar el dany realitzat també ajudarà a l'infant a prendre consciència de la repercussió de les seves accions. La no inclusió al joc compartit: Tot i estar parlant d'una etapa on predomina l'exploració individual i el joc paral·lel, també s'inicien les primeres amistats i preferències per compartir joc, aquestes s'han de respectar, però l'adult haurà d'estar atent a aquells infants que volen entrar en el joc compartit i farà propostes col·laboratives per

EDUCACIÓ INFANTIL 1r, 2n i 3r curs. Creixement en harmonia (1), Comunicació i representació de la realitat (2)



tal d'incloure a tots fent de company simbòlic si n'és el cas. Rebequeries: L'expressió de les emocions així com el seu maneig és una dificultat que es pot acompanyar desde la comprensió, la presència i les paraules que donen nom al que sent. En el moment d'explosió de la rebequeria normalment no es pot esperar que l'infant atengui a raons, se li ha de donar temps i recursos per a la calma sense abandonar-lo. L'anticipació als possibles motius de rebequeria, la negociació a través d'una solució alternativa, tenir paciència, mostrar-se disponible a la primera mostra de certa calma oferint afecte i serenitat, així com comprendre que les rebequeries també tenen un motiu, ajuda a acompanyar l'infant en aquest moments.

Inhibició-submissió: S'ha de prestar especial atenció als infants que es mostren submisos. Els infants que eviten el conflicte poden ser dels que passen desapercebuts als ulls dels adults. Aquest haurà d'observar quins

són els interessos i curiositats de l'infant inhibit per a fer-lo entrar en acció i gaudir d'experiències. Mirarà de crear contextos de joc en petit grup que propicien la cooperació, ajuden l'adult a posar límits entre iguals, aportant recursos comunicatius i que permeten a l'infant l'assaig de la defensa front a relacions de domini.

Procediment d'avaluació final, qualificació i transferència del coneixement

La comunicació escola-família pren aquí un protagonisme especial per comprendre a fons les necessitats de cada infant i la causa dels possibles conflictes que van sorgint mentre es va aprenent a conviure amb els altres.

L'equip educatiu s'hauria de preocupar quan dins del grup l'agressivitat és el model de relació més visible i els conflictes es manifesten de forma continuada. Si és així, s'haurà de revisar també els diferents

elements de la pràctica educativa i implementar els canvis pertinents. De manera individual, s'ha d'estar atent quan un infant és agressiu sense cap motiu o si sembla que gaudeix agredint, si se'l veu perdut i desbordat... ja que podrien ser símptomes d'un malestar psíquic o afectiu que no pot o sap gestionar i que pot ser d'origen divers. Per això és fonamental la comunicació fluida amb la família.

A nivell general, es pot anar observant com es desenvolupa en la seva interacció amb els altres: els seus gestos, to de veu que utilitza, la cerca de companys de joc...

Són alguns indicadors que mostren com va aprenent a conviure l'infant.